



NORSK OLJEMUSEUM ÅRBOK 2009

Nordsjødykkerne

Denne årboken står i nordsjødykkernes tegn! Det var en milepæl for museet å kunne invitere til både boklansering og utstillingsåpning 22. juni 2009.

Det hele startet egentlig da museet åpnet i 1999. Vi ble møtt med mange positive kritikker – både for arkitektur og spennende innhold. Det nye museet skulle favne hele fortellingen om det norske oljeeventyret. Men – vi fikk raskt beskjed om at pionerdykkerne ikke kjente seg igjen. Museet hadde ikke klart å fange den utfordringen dykkerne hadde stått overfor i sin befatning med den nye offshoreindustrien – særlig i den tidlige fasen. En viktig og kontroversiell del av oljehistorien manglet.

For museet var det ikke vanskelig å erkjenne dette – og det oppsto straks en konstruktiv dialog mellom dykkermiljøet og museet – med formål å dokumentere den oljerelaterte dykkingen. I samarbeid med andre forsknings- og dykkefaglige miljø formulerte museet i løpet av årene fra 2000 til 2002 et forprosjekt for hvordan historien om nordsjødykkingen kunne dokumenteres og formidles.

Da Stortinget i 2004 behandlet St.meld. nr. 47 (2002-2003) om pionerdykkernes forhold i Nordsjøen, ble Kommunalkomiteen oppmerksom på våre langt framskredne planer. Som en del av Stortingets behandling av meldingen ble det vedtatt å bevilge økonomiske ressurser som ville sette Norsk Oljemuseum i stand til å gjennomføre et dokumentasjons- og formidlingsprosjekt om temaet. Arbeidet skulle omfatte både et historieverk og en utstilling som begge skulle dokumentere pionerdykkernes innsats.

For Norsk Oljemuseum har det vært en stor utfordring å jobbe med prosjektet både historiefaglig, formidlingsmessig og menneskelig. Aldri før har vi blitt tildelt et oppdrag der ansvaret både for egen grunn forskning – og formidling gjennom utstilling – er inkludert og tatt høy-



Finn E. Krogh (f. 1959) er direktør ved Norsk Oljemuseum. Han er utdannet cand. polit. ved Institutt for Administrasjon og Organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen. Gjennom hovedfagsstudiet var han knyttet til forskningsprosjektet; Politisk styring av petroleumsvirksomheten, med reorganiseringen av Statoil som tema for hovedfagsavhandlingen (1987). Krogh har tidligere arbeidet som konsulent i Norwegian Petroleum Consultants i Bergen og vært prosjektleder/direktør for Norsk Villakssenter i Lærdal.

de for med tilstrekkelige økonomiske ressurser. Forfatterne og museets medarbeidere har arbeidet med et tema som gjennom mange år har hatt stor oppmerksom i samfunnet – og der ulike syn på «sannheten» har vært framtredd mellom mange aktører. Konflikter som har pågått både mellom dykkere og stat, mellom ulike dykkerorganisasjoner og mellom enkeltpersoner i dykkermiljøet, gjorde arbeidet med prosjektet spesielt krevende.

Prosjektets mål har gjennom hele prosessen vært å skape en mest mulig uavhengig og vitenskapelig fundert dokumentasjon og formidling av dykkehistorien – både gjennom bokverket og utstillingen i museet. Etter de reaksjonene som i ettertid har kommet mener vi at den målsettingen i stor grad er oppnådd. Boken og utstillingen om «Nordsjødykkerne» er blitt godt mottatt i mange leire. Slik vi ser det er boken blitt et viktig bidrag og et referanseverk i forhold til dykkehistorien per 2009.

Det var også en del av intensjonen fra Stortinget at boken, utstillingen og dokumentasjonsarbeidet skulle være et bidrag til anerkjennelse av denne spesielle yrkesgruppen og den innsatsen dykkerne har gjort. Vi tror at det arbeidet som er nedlagt, kombinert med det arrangementet som samlet om lag 300 mennesker på museet 22. juni, til sammen har bidratt til å gi mange dykkere en slik anerkjennelse. Dette har det vært mulig å få til uten at det har gått på bekostning av historiefaglig integritet eller etiske vurderinger i museets formidling av et omstridt samfunnsforhold.

I St.meld. nr. 48 (2002-2003) «Kulturpolitikk fram mot 2014», formuleres det som en målsetting for museene om at de skal «fungere som moderne samfunnsinstitusjoner som går aktivt inn i sin egen samtid og legger til rette for en formidling som engasjerer nålevende mennesker». Jeg tror jeg våger påstanden om at vi som arbeider ved Norsk Oljemuseum aldri tidligere har følt oss så nær denne målsettingen som da museet en dag i juni ble fylt av dykkere som skulle delta i lanseringen av sin egen historie...

Stavanger, 26. mars 2010

Finn E. Krogh
Direktør